

شناسه	مقررات- رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۳/۰۲/۲۲
عنوان موضوع	بررسی مشکلات ناشی از بخشنامه های شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ و ۰۲/۲۴۵۴۳۲ بانک مرکزی با موضوع الزام به پرداخت مابه التفاوت ارزی واردات کالاهای رفع تعهد و تصفیه شده سال ۱۴۰۱		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان		
شرح موضوع	<p>بر اساس بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ بانک مرکزی، شرط ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای یک دلار از وزارتخانه های ذیربط و یا سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان مطرح گردید که در صورت عدم ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب در مهلت مقرر و اجتناب از پرداخت ما به التفاوت نرخ ارز تا پایان مهلت تعیین شده به سازمان تعزیرات حکومتی معرفی گردد و همچنین با معرفی به اداره تخصیص ارز و اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی بانک مرکزی از تخصیص و تامین ارز جلوگیری بعمل آید.</p> <p>بانک مرکزی مجددا در تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بخشنامه دیگری به شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ با موضوع الزام وزارتخانه های ذیربط و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان به پیش و نظارت بر توزیع کالا و اخذ مابه التفاوت بابت عدم رعایت ضوابط قیمت گذاری و توزیع از کالاهای ترخیص شده ابلاغ نمود.</p> <p>بر اساس بند (۲) این بخشنامه؛ وزارتخانه های ذیربط و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان با همکاری یکدیگر ملزم به پیش و نظارت توزیع کالا و اخذ مابه التفاوت مترتب بابت عدم رعایت ضوابط قیمت گذاری و توزیع از کالاهای ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۱ هستند.</p> <p>ظاهرا این موضوع به دلیل تفاوت نرخ ارز نیمایی در بازه زمانی ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ الی ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ از سوی بانک مرکزی مطرح شده است. به این ترتیب که قیمت ارز نیما تا سال ۱۴۰۱ با نرخ تقریبی ۲۸۵۰۰۰ ریال در اختیار متقاضیان قرار می گرفت که در پایان اسفند ماه سال ۱۴۰۱ به ۴۰۰۰۰۰ ریال تغییر پیدا کرده است. بانک مرکزی معتقد است؛ دریافت کنندگان ارز نیما از تفاوت نرخ این دو ارز بهره برده و محصول خود را به قیمت بالاتر به فروش رسانده اند، بنابراین ملزم به پرداخت این مبلغ هستند.</p> <p>بر این اساس بانک مرکزی بنگاه هایی که از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ موفق به اخذ ارز نیمایی به قیمت تقریبی ۲۸۵۰۰۰ ریال شده اند و تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب ۲۸۵۰۰۰ ریال از وزارتخانه های ذیربط و یا سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان دریافت نکرده اند، ملزم به پرداخت مابه التفاوت نرخ قبلی کرده است. این در حالیست که پرونده ها مربوط به سال ۱۴۰۱ است و فعالان اقتصادی تعهدات ارزی خود را طی این مدت ایفا کرده اند.</p>		

۱- بند ۲ بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی: با توجه به مفاد تصویب نامه های منتهی به شماره ۴۵۲۷۲/م/ت/۶۱۸۹۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ هیات محترم وزیران، وزارتخانه ذیربط و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان با همکاری یکدیگر ملزم به پیش و نظارت بر توزیع کالا و اخذ مابه التفاوت مترتب بابت عدم رعایت ضوابط قیمت گذاری و توزیع از کالاهای ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۱ هستند. بر این اساس در صورت تامین ارز از محل بانک مرکزی و از طریق نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) به نرخ فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری (EC) مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) یا به نرخ مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ به بعد در محدوده ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار و ترخیص کالا از تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۱ به بعد (فارغ از تاخیر/عدم تاخیر در ترخیص کالای حواله ارزی و ارائه اسناد حمل اعتبار اسنادی) رفع تعهد ارزی از کالای وارده و آزادسازی وثایق ماخوذه علاوه بر لزوم ارائه پروانه گمرکی مطابق حاکی از ترخیص قطعی کالا، منوط به ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب (بر پایه نرخ به میزان ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار) از وزارتخانه ذیربط و یا سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان یا ارایه تاییدیه از سازمان حمایت (بابت کالاهای ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۱ به بعد) مبنی بر اخذ ما به التفاوت نرخ ارز مترتب وفق بند (۵) تصویبنامه شماره ۳۳۱۰۷/م/ت/۶۱۲۶۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ هیات محترم وزیران، به ترتیب مطابق پیوست های شماره (۱۴) و (۱۵)، ظرف حداکثر ۶۰ روز تقویمی از تاریخ ترخیص و در صورت ترخیص ۶۰ روز از تاریخ این بخشنامه است.

متاسفانه غیر از چالش فوق‌الذکر، ابهامات دیگری در این بخشنامه‌ها وجود دارد و این امر باعث سردرگمی بخش خصوصی، بانک‌ها و سازمان‌های مربوطه شده است. در این بخشنامه‌ها هدف از کالای اساسی شفاف نیست، چرا که همه کالاهای وارداتی شامل کالاهای مصرف‌نهایی نبوده و قابلیت توزیع ندارند.

بعنوان مثال دستگاه‌ها و ماشین‌آلات خط تولید و مواد اولیه مورد نیاز در واحدهای تولیدی نیز شامل محصولات وارداتی می‌باشند. لذا قیمت‌گذاری بر روی این دستگاه‌ها و تجهیزات و همچنین میزان مواد استفاده شده در کالای تولیدی بعد از گذشت دو سال از سوی دستگاه‌های ذیربط دشوار بوده و بعضاً امکان‌پذیر نمی‌باشد.

همچنین بر اساس بند (۲) بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰، پایش و نظارت صرفاً برای توزیع کالاها تاکید شده است. در حالیکه دستگاه‌ها و ماشین‌آلات خط تولید شامل محصولات توزیعی نیستند و صرفاً در واحدهای تولیدی استفاده می‌شوند. حتی در مواردی دستگاه‌های وارداتی راه‌اندازی نشده‌اند. متأسفانه این امر باعث سردرگمی و بلامتکلیفی بخش خصوصی و سازمان‌های ذیربط شده است.

لازم به ذکر است؛ بر اساس بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ بانک مرکزی، عدم پاسخ‌دهی سازمان‌های مربوطه به استعلام بانک‌ها مانع معرفی شرکت‌ها به تعزیرات حکومتی نمی‌گردد. چرا که به دلیل تکلیف مفاد این بخشنامه، حتی در صورت عدم دریافت پاسخ استعلام از سوی سازمان‌های ذیربط؛ بانک‌ها ملزم به معرفی شرکت‌های مذکور به اداره تعزیرات حکومتی هستند و در صورت عدم معرفی بعنوان ترک فعل محکوم خواهند شد. یکی دیگر از ابهامات این بخشنامه در خصوص الزام معرفی به سازمان تعزیرات در صورت عدم پاسخ دستگاه مرتبط از سوی بانک عامل می‌باشد که در این حالت سوال پیش می‌آید در صورت عدم دریافت پاسخ از دستگاه ذیربط بر مبنای چه چیزی شرکت به تعزیرات معرفی خواهد شد؟

متأسفانه فرصت تعیین شده این بخشنامه جهت پایش و نظارت تا تاریخ (۱۴۰۳/۰۲/۲۳) تعیین شده که در صورت اجرا واحدهای تولیدی و واردکنندگان با معرفی به تعزیرات و دایره رسیدگی به رفع تعهدات ارزی بانک مرکزی مستقماً از صف ارزی که چند ماه منتظر بوده‌اند خارج خواهند شد و این نیز باعث ایجاد مشکلات دیگر برای فعالین اقتصادی خواهد بود.

شایان توجه است بخشنامه مزبور بدون اطلاع‌رسانی عمومی از سوی بانک مرکزی اعلام شده که مغایر با ماده (۲۴) قانون بهبود فضای کسب و کار است. چرا که بر اساس این ماده، تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی بایستی قبل از اجرا در زمان مقتضی به اطلاع عمومی برسد.

در این راستا وزارت جهاد کشاورزی با اعتراض به بخشنامه‌های فوق‌الذکر بانک مرکزی طی نامه شماره ۰۲۰/۱۷۲۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱ با استناد به مصوبات هیأت وزیران اعلام نمود: موضوع رفع تعهد ارزی کلیه کالاهای وارد شده قبلی و بعدی برای هر یک از ثبت سفارشات مربوط به واردات را موکول و منوط به تایید و توزیع کالا از جانب وزارت خانه‌های مذکور نموده است و د متن مصوبه اشاره به الزام بانک مرکزی جهت اخذ تاییدیه قبلی از وزارتخانه‌های ذیربط یا سازمان حمایت نشده است و علی‌النهاییه با توجه به مسئولیت و وظیفه نظارتی محوله به سازمان‌های ذیربط چنانچه در فرایند نظارتی موردی مشاهده گردد که خارج از ضوابط مالای

۲- ماده ۲۴ قانون مستمر محیط کسب و کار: دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاستها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاستها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجراء، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.
تبصره: هیأت وزیران پس از کسب نظر مشورتی شورای گفت‌وگو، زمان موضوع این ماده را تعیین و اعلام می‌کند. مواردی که محرمانه بودن آن اقتضاء داشته باشد، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی، مستثنی است.

وارداتی را توزیع نموده، فرایند م بوطه جهت پیگیری از سوی وزارتخانه به مراجع ذیربط و از جمله بانک مرکزی جهت مطالبه ما به التفاوت اعلام خواهد کرد. لذا با توجه به تعدد پرونده ها و کثرت درخواست ها و حجم عظیم کاری و مکاتبات غیر ضروری حذف بندهایی از بخشنامه های بانک مرکزی خصوصا موضوع مشروط شدن رفع تعهد ارزی هر یک از پرونده های مربوط به واردات به الزام و اخذ تاییدیه قبلی مبنی بر توزیع کالا از جانب وزارتخانه های ذیربط یا سازمان حمایت را درخواست کردند.

پیرو نامه وزیر جهاد بخشنامه ای به شماره ۰۳/۳۳۳۷۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۶ در خصوص ثبت سفارش های انجام شده با مجوز وزارت جهاد کشاورزی مهلت بخشنامه های تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب یا اخذ تاییدیه مابه التفاوت نرخ ارز از وزارتخانه کشاورزی و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان را تا پایان تیرماه سال ۱۴۰۳ اعلام شد.

پیرو بخشنامه شماره ۰۳/۳۳۳۷۴، بانک مرکزی بخشنامه ای دیگر به شماره ۰۳/۳۵۸۳۵ در تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۸ با مضمون "ثبت سفارش های انجام شده با مجوز وزارت جهاد کشاورزی در صورت ارائه پروانه گمرکی مطابق حاکی از ترخیص قطعی کالا، موسسه اعتباری می تواند نسبت به ثبت پروانه گمرکی مزبور و صرفا انجام عملیات تطبیق در سامانه رفع تعهد ارزی اقدام نماید. لیکن در صورت عدم ارائه تاییدیه های مقرر و یا عدم پرداخت ملبه التفاوت نرخ ارز مترتب پس از مهلت تمدیدی تعیین شده در بخشنامه مذکور، موسسه اعتباری مبادرت به لغو تطبیق نماید و ظرف ۷ روز تقویمی از پایان مهلت تعیین شده مکلف به شکایت وفق ماده (۱۰) قانون تعزیرات حکومتی تحت عنوان عدم اجرای (ایفای) تعهد ارزی در سازمان تعزیرات حکومتی باشد. همچنین لازم است، مراتب را با ذکر اطلاعات لازم از جمله میزان و نوع مابه التفاوت نرخ ارز مورد مطالبه، شماره شناسه ملی یا شماره کارت بازرگانی متقاضی و ... به اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی و در صورت لزوم اداره تخصیص ارز این بانک نیز منعکس نموده تا از تخصیص و تامین ارز برای موارد آتی جلوگیری شود." ابلاغ نمود.

بانک مرکزی مجددا در بخشنامه ای به شماره ۰۳/۳۹۴۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ موضوع بخشنامه شماره ۰۳/۳۵۸۳۵ در خصوص مجوز های جهاد کشاورزی را به مجوزهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باتوضیح "در صورت ترخیص کالا از تاریخ ۳ خرداد ماه ۱۴۰۳ به بعد، مهلت ارائه تاییدیه های مذکور مطابق الزامات بخشنامه های یاد شده حداکثر ۶۰ روز تقویمی از تاریخ ترخیص تمدید می شود." تسری داد.

شواهد و اعتراضات به بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ بانک مرکزی حاکی از آن است که بانک مرکزی با ابلاغ بخشنامه های متعدد پیرو بخشنامه های مذکور، ابهامات آن را تایید می کند.

لازم به ذکر است چالش های ناشی از بخشنامه های متعدد بانک مرکزی برای فعالین اقتصادی پیرو صد و دومین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مطرح شده بود، در جلسه کمیسیون ویژه جهش تولید و نظارت بر اصل (۴۴) قانون اساسی در روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ با حضور معاونان و مدیران وزارت صمت، اقتصاد و دارایی، استانداری آذربایجان شرقی، رئیس سازمان توسعه تجارت و مدیرکل واردات گمرک ایران، مدیرعامل شرکت بورس ایران، اتاق ایران و تبریز برگزار و مصوب شد: "بانک جمهوری اسلامی ایران نسبت به ارسال چارچوب مفهومی سیاستهای ارزی، تا روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۳۰ اقدام نماید.

در این راستا سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ بخشنامه ای به شماره ۲۸۰۴۵۱۹ با موضوع مابه التفاوت نرخ ارز موضوع تصویب نامه هیات وزیران و ابلاغیه بانک مرکزی ابلاغ نمود. در این بخشنامه آمده است: "از آنجاییکه برخی از مفاد تصویب نامه شماره ۳۳۱۰۷/م/ت/۱۲۶۲/۶۱هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۱ هیات محترم وزیران طی مصوبه شماره ۴۵۲۷۲/م/ت/۱۸۹۷/۶۱هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ اصلاح گردیده و این مصوبات صرفاً ناظر بر کالای اساسی، ضروری، مواد اولیه، دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی بوده و بر اساس مصوبه شماره ۲۳۹۰۸/ت/۱۲۳۹/۶۱هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ هیات محترم وزیران و تصیبات جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۳۱ ستاد تنظیم بازار ابلاغی طی شماره ۲۵۰۰/م مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۴ رئیس محترم دفتر معاون اول رئیس جمهور، فهرست کالاهای اساسی و ضروری مشخص و تعریف شده است و فهرست کالاهای اساسی مشمول دریافت ارز به نرخ ۲۸۵۰۰۰ ریالی نیز در سال جاری مطابق مصوبات شماره ۱۸۹۷۸/ت/۱۸۹۷/۶۱هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۸ و اصلاحیه آن به شماره ۲۳۱۰۷/ت/۲۵۰۴/۶۱هـ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۲ اعلام گردیده، مستدعی است به جهت جلوگیری از سردرگمی مراجعان دستور فرمایید به کلیه شعب تحت پوشش ابلاغ گردد. استعلامات مربوط به مابه التفاوت نرخ ارز، صرفاً در خصوص کالاهای اساسی مطابق فهرست مورد اشاره که با ارز ۲۸۵۰۰۰ ریالی وارد گردیده اند صورت پذیرفته و از استعمال برای سایر کالاها خودداری گردد. بدیهی است در خصوص سایر کالاها و خدماتی که از ارز به نرخ ۲۸۵۰۰۰ ریالی دریافت نموده اند و با عنایت به اینکه تا تاریخ تنظیم این مکاتبه هیچگونه اطلاعات و درخواستی مبنی بر تعیین قیمت، میزان و نوع ارز تامین شده، آخرین وضعیت کالاها و ... از سوی وزارتخانه های متولی (جهاد کشاورزی/ بهداشت و درمان/ صنعت، معدن و تجارت) به این سازمان منعکس نگردیده، لذا عملاً اقدامی پیرامون تعیین قیمت این اقلام توسط این سازمان صورت نگرفته که با توجه به عدم قیمت گذاری مصوب این کالاها و توزیع نشدن آن در شبکه رسمی، مطابق بخشنامه شماره ۲/۳۱۵۵۷/۰۲ بانک مرکزی، مشمول پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز تامین شده مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) تا نرخ فروش حواله (IT) در تاریخ ترخیص می باشند و مرتب می بایست در چارچوب مفاد مذکور و سایر ضوابط و دستورالعمل های مرتبط راساً توسط شعب آن بانک انجام پذیرد. بدیهی است چنانچه واردکننده مستنداتی در خصوص تعیین قیمت توسط این سازمان ارایه نماید، در صورت استعلام از شعبه، موضوع بررسی و نتایج اعلام خواهد شد. شایان ذکر است در صورت عدم همکاری شرکت های مرتبط و اقدام آن بانک در چارچوب مفاد بند ۴ مکاتبه مذکور، این سازمان نیز آمادگی دارد تا در صورت اعلام، اقدامات تعزیری لازم را معمول نماید." همانگونه که در متن این ابلاغیه مشاهده می گردد، هیات محترم وزیران در مصوبه شماره ۳۳۱۰۷/م/ت/۱۲۶۲/۶۱هـ و اصلاحیه ۴۵۲۷۲/م/ت/۱۸۹۷/۶۱هـ تاکید به دریافت مابه التفاوت نرخ ارز کالای اساسی، ضروری، مواد اولیه، دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی نموده است. لیکن سازمان حمایت علیرغم استناد به مصوبات هیات وزیران و صراحت دریافت مابه التفاوت کالاهای اساسی، ضروری، مواد اولیه، دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی؛ متأسفانه با ایجاد تناقض در ابلاغیه شماره ۲۸۰۴۵۱۹ خود، موضوع قیمت گذاری دیگر کالاها را در بند آخر ابلاغیه مطرح و آمادگی خود را در خصوص اقدامات تعزیری بیان کرده است.

با عنایت به موارد فوق انتظار می رود مشکلات ناشی از بخشنامه های شماره ۲/۲۴۵۴۳۲ و ۲/۳۱۵۵۷۰ بانک مرکزی و ابلاغیه شماره ۲۸۰۴۵۱۹ سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان با مد نظر قرار دادن نظرات و پیشنهادات بخش خصوصی ترتیب اثر داده شده و مرتفع گردد.

<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. بانک مرکزی با ابلاغ بخشنامه های شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ و ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ فرارتر از تصویب نامه های شماره ۴۵۲۷۲/م/ت/۶۱۸۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ هیات وزیران عمل کرده و وزارتخانه های و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان را ملزم به پایش و نظارت و ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای یک دلار کرده است. این در حالیست که وزارتخانه های ذیربط و سازمان حمایت بر اساس مصوبات هیات وزیران از طریق شبکه های توزیع و سامانه های مربوطه، پایش و نظارت لازم برای حصول اطمینان از توزیع کالاهای تامین ارز شده از محل ارز ۲۸۵۰۰۰ ریالی را انجام داده و بر اساس مصوبه هیات وزیران تکلیفی به بانک مرکزی مبنی بر الزام دریافت تاییدیه از وزارتخانه ها و سازمان حمایت داده نشده است.</p> <p>۲. ابهاماتی نظیر فروش حوله کالاهایی اساسی و ضروری، پایش و نظارت بر توزیع کالا در بخشنامه بلنک مرکزی دستگاه های ذیربط و بانک ها را با چالش نحوه رسیدگی به خیل عظیمی از پرونده هایی سال های گذشته روبرو کرده و بخش خصوصی را با مشکل معرفی به تعزیرات حکومتی، خروج از صف تخصیص ارز و تحمیل هزینه مواجه ساخته است. به این صورت که اغلب محموله های وارداتی شامل دستگاه ها و ماشین آلات مورد نیاز خط تولید و مواد اولیه مورد نیاز تولید هستند که نه کالای اساسی بشمار می آیند و نه قابلیت توزیع دارند و صرفاً در واحدهای تولیدی مورد استفاده قرار می گیرند. لذا قیمت گذاری این محصولات برای دستگاه های نظارتی دشوار و بعضاً غیرممکن می باشد. همچنین با عنایت به گذشت دو سال از واردات محصولات، قابلیت پایش و نظارت برای بسیاری از موارد امکان پذیر نمی باشد.</p> <p>۳. سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان طی ابلاغیه ای به شماره ۲۸۰۴۵۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ خطاب به بانک ها، با استناد به مصوبات هیات وزیران و تاکید بر دریافت مابه التفاوت ارز کالاهای اساسی، ضروری، داروی و تجهیزات پزشکی؛ در کمال نلباوری در بند آخر ابلاغیه خود به موضوع ملبه التفاوت دیگر کالاها نیز پرداخته و با ایجاد تناقض موجبات سردرگمی بیشتر بانک ها و واردکنندگان را ایجاد کرده است.</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان از دادگستری استان، اداره کل اقتصاد و دارایی، سازمان تعزیرات حکومتی، شورای هماهنگی بانک های استان و برخی از فعالین اقتصادی استان جهت " بررسی مشکلات ناشی از بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ بانک مرکزی با موضوع الزام به پرداخت مابه التفاوت ارزی واردات سال ۱۴۰۱ کالاهای وارداتی که رفع تعهد و تصفیه شده اند." در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل تشکیل شد:</p> <p>جواد بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: بر اساس بخشنامه بانک مرکزی، نرخ ارز نیمایی تا اسفند ماه ۱۴۰۱ حدوداً ۲۸۵۰۰ تومان بود. در اسفند ۱۴۰۱ این قیمت بجز اقلام دارویی و کالاهای اساسی به ۴۰ هزار تومان افزایش یافته و یک شکاف ۱۲ هزار تومانی ایجاد کرد.</p> <p>بر اساس قانون کالاهایی که شامل ارز دولتی و ترجیحی و سوبسیددار هستند، باید زیر نظر دولت نظارت باشد تا گران فروخته نشود. با توجه به اینکه در این بخشنامه ابتدا کالاهای اساسی ذکر شده بود، از سوی اغلب بانکها چنین برداشت شد که پایین ترین قیمت ارز مد نظر بانک مرکزی بوده و از آنجا که سازمانها به این موضوع نظارت داشتند، هیچ اقدامی از سوی بانکها صورت نگرفت. اما بعداً متوجه شدیم این موضوع ارتباطی با کالاهای اساسی و دارویی ندارد و ارز ۴۰ هزار تومانی توسط بانک مرکزی اعلام شده و کالاهایی که با ارز نیمایی ۲۸۵۰۰ تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ خریداری شده اند، بایستی توسط وزارت صمت و جهاد کشاورزی، سازمان غذا و دارو و سازمان حمایت از مصرف کننده و تولیدکننده تایید شود که این محصولات شامل نظارت بوده و قیمت گذاری صورت گرفته و در توزیع آن نظارت شده و کالا گران فروخته نشده است. اگر این افراد بتوانند از این چهار نهاد تأییدیه مذکور را دریافت کنند، مشکلی وجود نخواهد داشت. در غیر این صورت بایستی نسبت به پرداخت مابهالتفاوت آن اقدام نمایند. چنانچه توسط سازمان تأییدیه صادر نشود و مابهالتفاوت نیز پرداخت نشود، بایستی تا نسبت به پرداخت مابهالتفاوت مهلت زمانی لحاظ شود. در غیر این صورت بانکها موظف هستند نسبت به برگشت پروسه رفع تعهد ارزی و بازگشت شرایط تعهد ارزی ایفا نشده آنها اقدام کرده و به تعزیرات حکومتی معرفی کنند.</p>	<p>جمع بندی جلسات کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۹ و ۱۴۰۳/۰۲/۲۴</p>

ابهاماتی نظیر دستگاهها و ماشین‌آلاتی که قابلیت توزیع ندارد و یا مواد اولیه‌ای که باید پروسه تولید آن طی شده و قیمت نهایی مشخص شود و سپس تعیین شود در این بخشنامه وجود دارد. یعنی اساس تشخیص میزان پرداخت مابه‌التفاوت در این بخشنامه تعیین نشده است.

تا پایان فروردین ماه، طی مکاتبات صورت گرفته اکثر سازمان‌های مربوطه از موضوع بخشنامه مذکور اظهار بی‌اطلاعی نمودند. در نهایت پس از مذاکرات متعدد با ریاست اتاق ایران، اتاق تبریز به صورت مکتوب توضیحات لازم را در خصوص معوقه مطرح شده داده و درخواست بررسی و رسیدگی کرده است.

پیش‌تر، وزیر جهاد نیز طی نامه‌ای به آقای فرزین اعلام کرده است که در زمان تصویب مصوبه مذکور در جلسه هیئت وزیران حضور داشته‌ام و هیچ‌گونه تکلیفی در این خصوص به وزارت جهاد نشده است که به صورت موردی از نهادهای مربوطه درخواست شود که در این راستا رسیدگی کنند. از سال ۱۳۹۷ در این راستا نظارت وجود داشته و هرگونه تخلفی به تعزیرات حکومتی معرفی می‌شود. وزیر جهاد در این راستا دستور لغو بخشنامه را صادر کرده و علت این امر را تشتت مراجعه و ایجاد سردرگمی دانست.

این درخواست از سوی سازمان صمت نیز به وزارت صمت منعکس شده است. سازمان حمایت از تولید کننده و مصرف کننده در تهران نیز به درخواست‌های بانک تجارت به صورت موردی پاسخ داده و اعلام کرده است که در این خصوص باید ابتدا مستندات ارائه شده و سپس از سازمان‌های مرتبط استعلام شود. بنابراین درخواست کرده است تا زمان اعلام پاسخ سازمان هیچ اقدامی صورت نگیرد.

در این خصوص سازمان فدراسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق ایران نیز طی نامه‌ای حذف محدودیت زمانی را تا اعلام نتایج نهایی درخواست کرده است.

بنابراین با توجه به اینکه این مصوبه باعث ایجاد سردرگمی فعالین اقتصادی خواهد شد، پیشنهاد می‌شود فرصت ۶ ماهه تا زمان تعیین و تکلیف نهایی این مصوبه لحاظ شود.

احمد موقری، معاون دادگستری استان: اصولاً افرادی که نسبت به خرید ارز اقدام می‌کنند، تعهدنامه‌ی نوسان نرخ ارز موضوع بند (۳) بخش‌نامه را به بانک‌ها ارائه می‌کنند که این بند خود ضمانت اجرای تعهدنامه مذکور است. سه نهادی که مرجع مجوز صدور ارز هستند، می‌توانند در قالب این تعهدنامه اقدامات لازم را انجام دهند. باید مشخص شود که آیا بازه زمانی برای ارائه تأییدیه سازمان‌ها به وارد کننده مشخص شده است. در این صورت موظف هستند به قید فوریت در قالب تعهدنامه وضعیت واردکنندگان تعیین و تکلیف شود که قیمت‌گذاری بر اساس کدام نرخ باید صورت خواهد گرفت.

به عقیده بنده این سه نهاد می‌توانند با توجه به شرایط فوق به قید فوریت در طول دو ماه نسبت به انجام تکلیف خود اقدام کنند. در چنین شرایطی محملی برای اجرای بند (۴) وجود نخواهد داشت. چرا که بند (۴) بخشنامه ضمانت اجرای بند (۳) بخشنامه است که در صورت عدم اجرا، بانک‌ها می‌توانند اقدام کنند. بنابراین پیشنهاد می‌شود (۳) نهاد مذکور موظف به تعیین و تکلیف شرایط واردکنندگان شوند تا در صورت عدم تأیید از سوی این نهادها؛ به بانک ارجاع داده شود.

باید به این نکته نیز توجه داشت که بانک مرکزی نمی‌تواند فراتر از قانون عمل کند. بنابراین باید درخواست ابطال بخش‌نامه بانک مرکزی به دیوان عدالت اداری منعکس شود. چرا که بانک مرکزی فراتر از قانون، بخش‌نامه‌ای صادر کرده و باعث ایجاد سردرگمی بین فعالین بخش خصوصی و نهادهای مربوطه شده است. اما باید توجه داشت که این فرایند یک پروسه زمان‌بر بوده و تا بررسی موضوع، فعالین اقتصادی و نهادهای مربوطه با چالش مواجه خواهند شد.

هم‌چنین نکته قابل توجه این است که برخی از ماشین‌آلات و دستگاه‌ها به تولید و بهره‌برداری نرسیده‌اند. در حالیکه متن بخش‌نامه صراحتاً به تولید و توزیع اشاره کرده است. بنابراین به نظر می‌رسد این بخش‌نامه شامل دستگاه‌ها و ماشین‌آلات نمی‌شود.

مehرداد ایرانی، انجمن کارگزاران گمرکی استان: واردکننده‌گانی که از سال ۱۴۰۱ نسبت به ترخیص کالا (مواد اولیه) از گمرک اقدام کرده‌اند، کالای خود را بر مبنای مقیاس بازار داخل به فروش رسانده‌اند. در حال حاضر هیچ نهاد و سازمانی نمی‌تواند بررسی کند که وارد کننده دو سال قبل کالای وارداتی خود را به قیمت واقعی فروخته است یا بیش از قیمت واقعی؟

نسرین درخشانی، سرپرست دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان: شواهد حاکی از آن است که بخشنامه بانک مرکزی فراتر از مصوبه هیات وزیران عمل کرده و با توجه به اینکه مصوبه هیات وزیران از بخشنامه بانک مرکزی ارجحیت دارد در این شرایط چنانچه پرونده به تعزیرات ارجاع شود، اولویت سازمان تعزیرات بر چه اساسی خواهد بود؟

باقر شریفزاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز: اینکه کالاهایی وجود دارد که نمی‌تواند مشمول چنین نظارتی باشد. به عنوان مثال قطعات شرکت‌های ماشین‌سازی، که جزو کالاهای اساسی و غذایی نیستند و یا کالاهایی که جهت استفاده در ماشین‌آلات واحدهای تولیدی وارد کشور شده است و امکان تشخیص سهم آن از کل کالا امکان‌پذیر نیست و با توجه به وجود بازار رقابتی شدید، امکان فروش با قیمت بالاتر میسر نخواهد بود؛ باید مورد توجه در تدوین بخشنامه گیرد تا در آینده باعث بروز مشکلات برای واحدهای تولیدی نشود.

احمد محمدی عظیم؛ رئیس شعبه قاچاق تعزیرات حکومتی: متأسفانه علیرغم اینکه بخشنامه مذکور به تعزیرات ابلاغ نشده در این خصوص چندین پرونده به سازمان ارجاع داده شد است. در زمان بررسی پرونده، وارد کننده اعلام می‌کند به صورت کامل نسبت به تعهدات خود عمل کرده و هیچ مشکلی وجود نداشته است. نماینده بانک نیز بدون دلایل قانع کننده‌ای اعلام می‌کند به دلیل وجود برخی مشکلات پرونده مجدداً باید بررسی شود. از طرفی سازمان صمت در مرحله قیمت‌گذاری اظهار دارد واردکننده هیچ اقدامی نکرده و باید منتظر شروع فعالیت تولیدی وارد کننده باشد. با وجود چنین شرایطی پرونده‌های تعهد ارزی روز به روز افزایش یافته و باعث بروز مشکلات عدیده‌ای هم برای سازمان و هم برای فعالین اقتصادی خواهد شد.

احمد موقری؛ معاون دادگستری استان: با وجود چنین شرایطی پرونده‌های مذکور تعیین و تکلیف شده و هیچ‌گونه اعتراضی وارد نخواهد بود. چرا که با توجه به شرایط موجود بانک هیچ مدرکی برای عرضه خارج از قیمت نرخ مصوب ندارد و مراجع صادر کننده مجوز نیز اعلام می‌کند که امکان اظهارنظر وجود ندارد.

جواد بحری‌پور؛ معاون ارزی بانک ملی: تاکنون پرونده‌هایی که از سوی بانک معرفی شده، برای مواردی بوده که تاکنون نسبت به واردات به موقع کالا اقدام نکرده‌اند. در خصوص وثایق آزاد شده نیز بانک‌ها طبق بخشنامه‌های بانک مرکزی عمل کرده و پس از طی فرآیند و خروج کالا از گمرک و رفع تعهد ارزی وثایق آزاد خواهد شد. نگه داشتن وثایق جهت بهره‌برداری در زمان ابلاغ بخش‌نامه‌های جدید خلاف مقررات بوده و امکان‌پذیر نیست.

امیر تقوی، مدیر عامل شرکت آرتا شیمی ارس: متأسفانه بر اساس این بخشنامه قبل از ارسال به تعزیرات و صادر شدن رأی شرکت‌ها پس از چند ماه تلاش برای رسیدن به صف تخصیص ارز، از تخصیص آن بی‌بهره خواهند شد و این یک چالش جدی برای واحدهای تولیدی خواهد بود. بر اساس ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، هرگونه تغییری در قوانین و مقررات کسب‌وکار باید در سایت سازمان مربوطه اعلام شده و ۲ ماه پس از آن لازم‌الاجرا خواهد بود. با توجه به اینکه این بخشنامه به هیچ عنوان منتشر نشده؛ با عطف به این قانون سازمان تعزیرات می‌تواند از اجرای این رای جلوگیری کند.

همچنین طبق اعلام سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت، هیچ‌گونه دخل و تصرفی از سوی این سازمان در پروسه قیمت‌گذاری به جز اقلام دارویی امکان‌پذیر نیست و به سازمان حمایت از تولید کننده و مصرف کننده ارجاع داده می‌شود. از طرفی هیچ گونه آمادگی برای اجرای این قانون از سوی سازمان حمایت از تولید کننده و مصرف کننده نیز وجود ندارد. از طرفی سازمان حمایت بخش‌نامه ضوابط قیمت‌گذاری کالاهای وارداتی ابلاغی سال ۱۳۸۹ را مبنای اجرا بخشنامه بانک مرکزی قرار داده که منطقی نبوده و به دلیل اینکه باعث طولانی شدن پروسه‌های اداری شده قابلیت اجرایی ندارد.

از طرفی با توجه به اینکه سازمان‌ها هیچ‌گونه رغبتی به اجرای این بخشنامه ندارند، هیچ سازوکاری برای اجرای آن لحاظ نکرده‌اند. به عنوان مثال وزارت صمت در همان ابتدا از طریق مسدود کردن کارتابل خود در شبکه دولت از ورود چنین نامه‌های به کارتابل سازمان خود جلوگیری کرده است.

جواد بحری‌پور؛ معاون ارزی بانک ملی: طبق بند (۲) بخشنامه بانک مرکزی اعلام شده است که وزارتخانه‌های ذی‌ربط و سازمان حمایت از تولید کننده و مصرف کننده با همکاری یکدیگر ملزم به پایش و نظارت بر توزیع کالا هستند. به نظر می‌رسد بانک مرکزی بر اساس تکلیف ایجاد شده به وزارتخانه‌های مذکور، می‌تواند اجرای تکالیف توسط این نهادها را پیگیری کرده و از انباشت موضوعات متعدد و غیر قابل اجرا در آینده جلوگیری کند.

محمدی: بانک مرکزی نمی‌تواند چنین تکلیفی بر اجرای بخشنامه فوق ایجاد کند .

مهرداد ایرانی؛ انجمن کارگزاران گمرکی استان: فعالان اقتصادی از دی ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به تخصیص ارز اقدام کرده‌اند که متأسفانه پس از چندین ماه طی چند روز گذشته تخصیص ارز صورت گرفته است. بنابراین پس از پروسه زمانی طولانی مدت چنین

بخشنامه‌ای باعث لغو ثبت سفارش و سایر مجوزهای اخذ شده می‌شود. از طرفی پیش از این پس از ۴ ماه کالا به عنوان کالای متروکه معرفی می‌شد. ولی در حال حاضر پس از ۴۰ روز مهلت آن تمام شده و کالا به عنوان یک کالای متروکه معرفی می‌شود. هزینه‌های انبارداری نیز از سوی دیگر باعث شده چالش‌های جدی واردکنندگان شده است.

احمد موقری، معاون دادگستری استان: زمانی که بانک مرکزی تعهدی خارج از قوانین و مقررات برای بانک‌ها و واردکننده ایجاد کرده است نمی‌توان مانع تخصیص ارز واردکننده شد.

جواد بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: تمامی مشکلات ناشی از عدم همکاری دستگاه‌ها است. به عنوان مثال برای هر ثبت سفارش سه ماه اعتبار لحاظ شده است. زمانی که در نوبت تخصیص قرار می‌گیرد در کمتر از ۵ ماه امکان تخصیص ارز وجود نداشته و در این مدت اعتبار ۳ ماهه ثبت سفارش به اتمام می‌رسد. از طرفی در صورت نیاز به ویرایش و تمدید، ثبت سفارش حذف می‌شود. اگر منتظر تخصیص ارز شود بعد از تخصیص ارز، مهلت ۲۰ روزه برای دریافت ارز داده می‌شود که در بازه زمانی اقدام به تمدید مهلت ۲۰ روزه نیز به اتمام می‌رسد.

پیشنهاد می‌شود اتاق جلسه‌ای با معاونین ارزی تمام بانک‌ها برای ایجاد وحدت رویه برگزار نماید و تا زمانی که تعیین تکلیف نهایی صورت نگرفته است، هیچ اقدامی توسط هیچ نهاد صورت نگیرد.

باقر شریف‌زاده؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز: در نامه‌ای که از طرف بانک به یکی از شرکت‌های تولیدی ارسال شده، فرم تعیین قیمت‌گذاری ضمیمه این نامه شده است. این واحد تولیدی برحسب موضوع به جهاد کشاورزی یا وزارت صمت مراجعه کند. دو حالت وجود دارد. یا این نهادها اعلام می‌کنند که کالای شما مشمول قیمت‌گذاری نیست و جزو کالاهای اساسی و ضروری نیست. اگر مشمول قیمت‌گذاری نیز باشد امکان دارد این شرکت در سال ۱۴۰۱ محصولی را وارد کرده است که به عنوان یدک در خط تولید خود استفاده کرده است که بررسی آن نامعلوم است. این موارد جز ابهاماتی است که مشکل ساز خواهد شد.

احمد موقری؛ معاون دادگستری استان: طبق قوانین بالادستی در صورت استعلام از یک ارگان اگر تا ۱۵ روز پاسخ اعلام نشد به معنای این است که مشکلی وجود ندارد و مغایرتی اعلام نمی‌شود.

جواد بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: بر اساس بند (۴) این بخشنامه، در صورت عدم ارائه تاییدی‌های فوق الذکر و یا عدم پرداخت ما به التفاوت نرخ ارز در مهلت مقرر در بخشنامه بانک مرکزی ظرف مهلت مقرر، موسسه اعتباری ملزم به لغو تخصیص ارز و ظرف هفت روز تقویمی از پایان مهلت تعیین شده مکلف به شکایت وفق ماده (۱۰) قانون تعزیرات حکومتی تحت عنوان عدم اجرای ایفای تعهدات ارزی به سازمان تعزیرات حکومتی می‌باشند.

در این راستا سازمان حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده در یک استعلام موردی به بانک تجارت پاسخ داده؛ نیاز به استعلام و سازمان‌های مربوطه است و هیچ اقدامی صورت نگیرد. اگر سازمان حمایت نامه‌ای با این اساس به بانک ارسال کند کفایت خواهد کرد.

امیر تقوی، مدیر عامل شرکت آرتا شیمی ارس: نامه‌هایی که از بانک تجارت به دست سازمان حمایت استان می‌رسد و از طریق ایشان به تهران ارجاع داده می‌شود. رونوشت "جهت اطلاع و بهره‌برداری لازم و اعلام به بانک عامل که مراتب دست‌پگیری می‌باشد." درج می‌شود. به دلیل اینکه مصوبه هیئت وزیران به صورت عمومی منتشر نشده است و دو ماه از انتشار آن سپری نشده است، الزامی به اجرای آن نیست. این موضوع را می‌توان به عنوان یکی از مصوبات شورا در سطح استانی لحاظ کرد.

نسرین درخشانی، سرپرست دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان: در سطح ملی می‌توان با استناد به قانون و مصوبه هیئت وزیران ابطال بخشنامه را درخواست کرد و تا کسب نتیجه در سطح ملی، بایستی ساز و کاری توسط دستگاه‌های ذیربط تعریف گردد تا بانک‌ها و واردکنندگان با مشکل مواجه نگردند.

بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: در صورتی که امکان لغو نباشد، بانک مرکزی می‌تواند مهلت لحاظ شده را تا زمان تعیین تکلیف تمدید کنند تا بانک‌ها اقدامی انجام ندهند.

احمد موقری، معاون دادگستری استان: از بابت اینکه از سوی دادگستری به عنوان یک مرجع نظارتی در صورت عدم اقدام بازخواستی صورت گیرد، دغدغه‌ای وجود نداشته باشید.

باقر شریفزاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز: از مدیران ۴ ارگان در جلسه شورای گفتگو دعوت بعمل آید و از آنها خواستار همکاری در این خصوص گردند.

دومین جلسه کارگروه شورای گفتگوی استان با موضوع "بررسی مشکلات ناشی از بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ بانک مرکزی با موضوع الزام به پرداخت مابه التفاوت ارزی واردات سال ۱۴۰۱ کالاهای وارداتی که رفع تعهد و تصفیه شده اند." با حضور نمایندگان از دادگستری استان، اداره کل اقتصاد و دارایی، سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل صمت، معاونت غذا و دارو و بانک های دولتی و خصوصی استان در ساعت ۱۱ الی ۱۲:۳۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۴ در اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل برگزار گردید:

باقر شریفزاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز: وزیر محترم جهاد کشاورزی نامه ای در خصوص نامه بانک مرکزی به منظور دفاع از بخش خصوصی به بانک مرکزی ارسال کرده است. در این ارتباط درخواستی در خصوص شمولیت قیمت گذاری کالاها از صمت بعمل آمد. لیکن اداره کل صمت در پاسخ اعلام نمود که در حیطه اختیارات آنها نیست و باید از تهران و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و ... کسب تکلیف گردد.

جواد بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: بخشنامه های مابه التفاوت در خصوص کالا یا ارزهای ترجیحی از جمله دارویی، اقلام نهاده های دامی و ... همواره ابلاغ می شد. لیکن بخشنامه جدید تمامی کالاها را مشمول دانسته و از بازه زمانی ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ به بعد، باید مابه التفاوت نرخ ارز با محدوده قیمت ۲۸۵۰۰ تا نرخ روز ترخیص، پرداخت شود. مگر اینکه سه سازمان غذا و دارو و صمت و جهت کشاورزی یا سازمان حمایت طی نامه ای اعلام کند که بر توزیع آن نظارت داشته است. اولین ابهامی که وجود دارد: دستگاهی که وارد شده و هنوز به بهره برداری نرسیده است چه کسی در خصوص توزیع آن نظارت خواهد داشت؟ یا ماده اولیه ای که سهم آن در ماده نهایی مشخص نیست، قیمت نهایی آن چگونه قابل محاسبه خواهد بود؟

از طرفی زمان دو ماهه ای که در این بخشنامه لحاظ شده، روز گذشته به اتمام رسیده است. در این خصوص با آقای حسنزاده رئیس اتاق ایران صحبت کرده و در جریان موضوع قرار دادیم از سمت اتاق تبریز به وزارت صمت و اتاق ایران نامه تنظیم شد.

در جلسه کارگروه قبلی که به عنوان نماینده بانک ها حضور داشتیم، تصمیم بر این شد که با هماهنگی بانک ها وحدت رویه ای ایجاد کنیم تا پرونده ها عجولانه به تعزیرات ارجاع داده نشود. بنحویکه هر زمان نامه استعلام به ارگانی ارسال کردیم و پاسخی از سوی این ارگان دریافت نکردیم با اخذ موافقت آقای موقری و آقای محمدی در جلسه گذشته به منزله در حال اقدام تلقی گردد.

در این راستا نامه ای جهت کسب تکلیف شمولیت کالاها از سوی بانک ملی به سازمان صمت ارسال شد و اداره کل صمت نیز نامه را به معاون وزیر و رئیس سازمان حمایت ارسال کرده اند.

البته در این خصوص بانک تجارت جوابی با مضمون این که به راحتی نمی توان در این خصوص اظهار نظر کرد و نیاز به اخذ مستندات از مشتری و استعلامات از سازمانها است، از سازمان حمایت دریافت کرده است.

سوویل رنجبر؛ رئیس واحد ارزی بانک تجارت: حدود ۲۵۰ پرونده از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تا ۱۴۰۲/۱۲/۰۹ در بانک تجارت وجود دارد. در خصوص واحدهایی که تا تاریخ ۱۲/۰۹ نتوانسته بودند ترخیص نمایند، با وزارت صمت، جهاد و غذا و دارو مکاتبه کردیم. وزارت صمت اعلام کرد که به این موارد رسیدگی نخواهد کرد. تمام پرونده ها را به سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان ارسال کنید. غذا و دارو نیز دیروز پاسخ داد که؛ امکان قیمت گذاری بر داروهای خاصی را دارد. بقیه موارد باید از سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان کسب تکلیف گردد. سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان پاسخ داده است: به دلیل ابهامی که در بخشنامه وجود دارد امکان پاسخگویی سریع را ندارد و نیاز به اخذ مستندات مشتری و استعلام از ارگان های مربوطه است. از طرفی کثرت پرونده ها زیاد است و زمانبر خواهد بود. پیشنهاد کرده اند اقدام قانونی در این خصوص صورت نگیرد تا واحدهای تولیدی با مشکل مواجه نشوند تا بتوان در این بازه از بانک مرکزی مهلت بیشتری اخذ کرد. ما نیز تمام نامه ها را به بانک مرکزی انتقال دادیم.

در دو سه روز اخیر، بانک مرکزی نامه ای مختص جهاد کشاورزی ابلاغ کرده و تاکید کرده است. اگر تاییدیه جهاد به بانک ها ارائه نشود یا باید تفاوت نرخ ارز پرداخت شود یا به تعزیرات ارجاع داده شود و باید به صورت کتبی به بانک مرکزی اطلاع داده شود تا مانع از تامین ارزی واحد مربوطه شوند. (بخشنامه قبلی نیز به قوت خود باقیست). در صورت عدم اقدام، مسئولیت آن به عهده ما خواهد بود.

نادر علیزاده رئیس شعبه بانک توسعه صادرات: در مورد بخشنامه اخیر، اداره بین المللی بانک صادرات مکاتبه‌ای با اداره تدوین مقررات ارزی بانک مرکزی صورت داده و تمامی ابهامات را در این نامه مطرح کرده است از جمله اینکه غیر از کالاهای اساسی مشمول چه کالاهای دیگری نیز است. تنها شامل ارزهای تامین شده توسط بانک مرکزی است یا شامل ارزهای تامین شده توسط صرافی‌ها نیز می‌شود و ...

از طرفی واحدها مهلت ۹ ماهه برای تسویه دارند بعد از این بازه و تسویه، وثیقه‌های آنها آزاد شده و بانک‌ها تسویه آنها را اعلام کرده‌اند. در این موارد چه اقدامی باید انجام داد؟ بانک مرکزی پاسخ کتبی به این موضوع نداده است. ولی طی صحبت تلفنی که معاونت بین المللی بانک ما با بانک مرکزی انجام داده است، ظاهراً جهاد کشاورزی در نامه شدیدالحنی از بانک مرکزی خواسته است، بدلیل شواهد موجود، بخشنامه مبنای حقوقی نداشته و مشکل ساز خواهد شد، بخشنامه اخیر خود را کنسل کند که در نهایت تا پایان تیر ماه مهلت داده شد.

سعید صیغی، معاون ارزی بانک دی استان: در بخشنامه نرخ حواله ۲۸۵۰۰ تومان مطرح شده است. ولی درصد آن مشخص نشده است. از طرفی وارد کننده دخالتی در قیمت تعیین شده سامانه نیما ندارد (نباید درخواست پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز را داشته باشیم). قیمت از طریق عرضه و تقاضا مشخص می‌شود و فردی که می‌خواهد واردات کالا انجام دهد تقاضای خود را ثبت می‌کند و با نرخی که مد نظر است کالای خود را وارد می‌کند. بخشنامه موجود صرفاً برای وزارت بهداشت بود با شماره نامه ۳۹۴۱۰ که دیروز از طرف بانک مرکزی ابلاغ شده است و تا تیر ماه مهلت تعیین شده است.

باقر شریف‌زاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز: شرکت‌هایی مثل ماشین سازی و قطعه سازی محصولات خود را پیش فروش کرده و بر اساس قیمت تمام شده خود قیمت پیشنهادی را طرح می‌کنند. واحدهای تولیدی زیادی داریم که با شرکت‌های دولتی قرارداد دارند. ولی بعد از گذشت سه سال هنوز قادر به اخذ پول خود نشده و اوراق دریافت کرده‌اند. حال باید از این واحدها بخواهید ملبه التفاوت نرخ ارز خود را نیز پرداخت کنند. نگرانی بعدی ما اینست که سازمان حملیت از مصرف کننده برای اخذ مستندات و مدارک، ما را مجبور به ضمیمه کردن پروفرمای خود کند. فرض کنید پروفرماهای ما در این بازه زمانی ۱۰۰ هزار دلار باشد که ارز داده شده در این بازه ۱۰ هزار دلار باشد ولی مجبور باشیم کل پروفرما را ضمیمه مدارک کنیم. سویل رنجبر؛ رئیس واحد ارزی بانک تجارت: موضوع مابه التفاوت در سال ۹۰، ۹۱ و ۹۷ نیز وجود داشت. به دلیل جهش قیمت بانک مرکزی، قبل از صدور حواله، پذیرش نوسانات رخ از مشتری اخذ می‌شد. یعنی مشتری متعهد به پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز می‌شد.

باقر شریف‌زاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز: نمی‌تواند همیشگی باشد و این موضوع از نظر قانونی قابل پیگیری است. نرخ ارز همیشه افزایشی بوده بانک مرکزی بخشنامه‌هایی از موضع تصمیم‌گیری و قدرت در خصوص پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز ابلاغ می‌کند. آیا در بازه‌هایی که نرخ ارز کاهش یافته و مشخص می‌شود که واردات بیشتر از قیمت فروش است سازوکاری از طرف بانک مرکزی تعیین شده است و پرداختی برای وارد کننده صورت می‌گیرد؟

قهرمان موحدی؛ مسئول بانک صنعت و معدن استان: پیشنهاد مشخص بنده این است که وزارتخانه‌های ذیربط که تشخیص موضوع بر عهده آنها است نشست‌های مشترکی با بانک مرکزی داشته باشند و نتیجه نشست را به سران قوه منعکس کنند تا بر این اساس بخشنامه مربوط صادر شود. بخشنامه تمام واحدهای تولیدی را دچار مشکل کرده است چه آنهایی که تخلف دارند و چه آنهایی که تخلف ندارند.

رحیم مهردادی؛ معاون توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی جهاد کشاورزی استان: بانک مرکزی در بخشنامه خود به مصوبه هیئت وزیران و مصوباتی که در دفتر معاون اول رئیس جمهور صورت گرفته، استناد کرده است. وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صمت در پاسخ‌های خود به این مصوبات اشاره کرده‌اند و در نهایت بر اساس درخواست وزارتخانه جهاد بخشنامه تا پایان تیر ماه تمدید شد. جمع‌بندی مطالب در این جلسه به پیوست نامه اولیه بانک مرکزی و نامه وزیر جهاد کشاورزی و پاسخ‌هایی که اداره کل تدوین مقررات ارزی به وزارت جهاد و وزارت بهداشت داده است با امضای آقای استاندار به معاون اول رئیس جمهور ارسال شود یا از طرف اتاق تبریز به اتاق ایران ارسال شود تا از طریق آنها به معاون اول رئیس جمهور ارسال شود. برابر مصوبه قانونی مجلس، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، به اختلاف دستگاه‌های دولتی در تفسیر قانون یا مصوبه رسیدگی می‌نماید.

قادر زارع؛ رئیس اداره نظارت بر کالا اداره کل صنعت معدن و تجارت: در ماده (۹) قانون تعزیرات به صراحت بحث ضوابط قیمت گذاری کالاهای وارداتی بیان شده است. بانک ها دو موضوع قیمت گذاری و اخذ مابه التفاوت را طرح کرده اند. اخذ مابه التفاوت مربوط به عدم ایفای تعهدات می شود. ولی موضوع قیمت گذاری مربوط به ماده (۹) قانون تعزیرات حکومتی مربوط می شود. در بحث کالای وارد شده توسط وارد کننده دو حالت وجود دارد. آیا به عنوان ماده اولیه مصرفی وارد شده است یا به عنوان ماشین آلاتی که مورد استفاده قرار می گیرد وارد شده است که در این صورت کالای تجاری محسوب نشده و مشمول ضوابط قیمت گذاری نخواهد بود. اما در خصوص کالای تجاری وارد شده باید طبق ضوابط قیمت گذاری شود با توجه به اینکه تکلیفی در قیمت گذاری برای ما وجود ندارد، واردکنندگان باید قیمت های خود را بر اساس ضوابط و مقررات مدون، قیمت گذاری های خود را در سامانه ۱۲۴ بارگذاری کنند. ولی متناسفانه این امر محقق نمی شود و تولید کننده ها این کارو انجام نمی دهند. سامانه حمایت به عنوان تنها مرجع رسیدگی به قیمت گذاری این موارد را بررسی کرده و اگر مورد تایید باشد، مبنا و مآخذ قیمت خواهد بود. مواد اولیه و خطوط تولیدی را از سازمان حمایت استعلام کردیم. طبق آخرین رصدی که داشتیم قرار بر این شده است در قالب بخشنامه یا دستورالعمل به ۳۱ استان ابلاغ شود. اگر بحث حمایت از مصرف کننده مطرح بود باید به محض واردات کالا اطلاعات لازم دریافت می شد. تمام مکاتبات بانک ها را به سازمان حمایت منعکس کرده ایم ولی تا کنون پاسخی دریافت نکرده ایم.

سید باقر شریفزاده؛ رئیس مرکز پژوهش های اتاق تبریز: در بخشنامه به صراحت به کالاهای اساسی و ضروری اشاره شده است که با این حساب تکلیف ۸۰ درصد واحدهای تولیدی که صنعتی بوده و شامل کالاهای ضروری نیستند، مشخص می شود. نیاز است برای آنها مجوزی برای برائت از این موضوع اخذ شود.

النا قاسم پور؛ مسئول واحد ارزی بانک شهر: چه تاریخی ملاک عمل تاریخ تامین ارز خواهد بود؟ طبق بخشنامه بانک مرکزی، صدور حواله به عنوان تاریخ تامین ارز خواهد بود. برخی از حواله ها زودتر تایید می شوند. ولی مراحل بعدی زمان بر است و یا مشتری نخواسته حواله در این بازه ارسال شود. یکی دیگر از گزینه های ملاک عمل تاریخ تامین ارز، تاریخی است که بانک مرکزی ارز را به فروش رسانده است. یکی دیگر از مشکلات این است که صرافی ها در این بازه به قیمت بیشتر از قیمت اصلی فروخته اند آیا این موارد شامل می شود؟ در مواردی ترخیص ۹۰ درصد داریم، رویکرد ترخیص ۹۰ درصد در این بخشنامه چیست؟ جواد بحری پور؛ معاون ارزی بانک ملی: تاریخ صدور حواله در سامانه نیما، ملاک عمل است. در مواردی که صرافی ها گران تر می فروشند مشمول نمی شود. در واقع محدوده ۲۸۵۰۰ مد نظر است.

سعید صیغی، معاون ارزی بانک دی استان: اختلاف قیمت حادث شده به دلیل تفاوت نرخ صرافی های بانکی و صرافی های تضامنی است. صرافی های تضامنی به دلیل اینکه از صادرکنندگان غیر پتروشیمی یا خصوصی تامین ارز می کنند، نرخ ارز آنها بیشتر است. در بازه ای که صرافی های بانکی قادر به تامین ارز نبودند، اکثراً به دلیل اینکه پرونده هایشان تعیین تکلیف شود و تامین ارز اتفاق افتد و بتوانند کد اخذ کنند، مجبور بودند از صرافی های تضامنی تامین ارز کنند. در این شرایط منطقی نیست که واردکنندگان مابه التفاوت نرخ ارز را پرداخت کنند.

احمد محمدی عظیم؛ رئیس شعبه قاجاق تعزیرات: پرونده ای که به ما ارجاع داده می شود صراحت قانونی آن جزو اولویت ماست. ماده (۹) و (۱۰) قانون تعزیرات حکومتی قبل از قانون قاجاق ابلاغ شده است که مجازات را تشدید کرده است. اگر تعهدی برای پرداخت مابه التفاوت نوسانات نرخ ارز اخذ کرده اید در صورتی که اقدام پرداخت آن نکنند، در زمان ارجاع به ما مشمول محکومیت خواهد شد (نسبت به تجار و واحدهای تولیدی متفاوت خواهد بود). درخصوص واحدهای تولیدی شما باید دقت بیشتری داشته باشید. اکثر آنها اطلاعی از بخشنامه ندارند پس شما باید تشخیص دهید که شامل آنها نمی شود. قبلاً باید گمرک ایران به یکی از استعلامات پاسخ می داد. ولی الان این موضوع حل شده است و گمرک ایران به تمام گمرکات اجرایی اجازه پاسخگویی را داده است. شما نیز پیگیر شوید تا بانک مرکزی اختیاراتی برای بانک عامل ایجاد کند. پاسخگویی بانک مرکزی به مکاتبات ما زمانبر است و باعث می شود کالاهای وارد شده با مشکلاتی مواجه شوند. برابر بخشنامه بانک مرکزی ترخیص کلی کالا لحاظ می شود در مقابل استعلامات بسیار زمان بر است و تا پاسخ داده شود کالاها در گمرک باقی می ماند و مشمول پرداخت مابه التفاوت می شود. باید شرایط ایجاد شود که ترخیص قطعی بلافاصله انجام شود. اگر ارگان ها در پاسخگویی ترک فعل کنند، سیستم قضایی به عنوان مدعی العموم ورود کرده و

<p>برخورد کند. حضور کارشناسان محترم ارزی برای ما نیاز است. در حالی که بانکها پروندهها را در اختیار وکلا قرار می‌دهند. متأسفانه بیشتر وکلا اطلاعات کافی در مورد بحث ارزی ندارند.</p> <p>احمد موقری؛ معاون پیشگیری دادگستری استان: این بخشنامه کاملاً غیر قانونی است و تمامی ارکان لازم برای لغو آن وجود دارد. در مصوبه هیات وزیران که در برج ۸ ابلاغ شده است، تکلیفی برای بانک مرکزی لحاظ نشده است. پیش دستی بانک مرکزی با بخشنامه کاملاً منافات دارد. در این بخشنامه سازمان‌های مربوطه مکلف شده‌اند در بحث نظارت بر توزیع کالا پایش داشته باشند و اگر جنسی بر خلاف مقررات، بالاتر از قیمت زمان توزیع عرضه شده است مابه التفاوت آن را اخذ کنند. مقدمه اقدام بانک مرکزی نیز بر این اساس است و تا زمانی که مرجع مربوطه تخلف واحد را احراز نکرده و گزارش نکند تکلیفی برای بلنک وجود ندارد. واحدهایی که تسویه کرده‌اند مشمول این بخشنامه نمی‌شوند و در مورد آنها هیچ اقدامی نمی‌توانید انجام دهید. در این حالت دو مورد باقی می‌ماند ۱. واحدهایی که که تعلل دارند و قادر به ترخیص کالای خود نبودند ۲. واحدهایی که کالای خود را ترخیص و توزیع کرده و به فروش رسانده‌اند. تنها مورد اخیر را می‌توانیم ردیابی کنیم. اگر بخشنامه ای برخلاف قانون صادر شود، احداثی مکلف به اجرای بخشنامه غیر قانونی نیست.</p> <p>البته اینکه کالاهای اساسی مد نظر است در بخشنامه کاملاً صراحت دارد. بند (۳) در صورت تامین ارز از محل منابع بانک مرکزی و از طریق نظام یکپارچه معاملات ارزی به نرخ فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز یا به نرخ ماندنش در سامانه معاملات الکترونیکی ارز ...؛ در بخشی دیگر به ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب ... (یعنی تنها به کالاهای توزیعی نظارت دارد) طبق فرموده آقای دکتر شریف‌زاده اگر به متن بخشنامه عمل کنیم ۸۰ درصد واحدها از این چرخه خارج خواهند شد. برای ۲۰ درصد باقی مانده باید منتظر پاسخ سازمان مربوطه باشید. اگر اعلام شود ضوابط قیمت گذاری رعایت نشده است می‌توانید اقدام کنید. روش دیگر اینکه بتوانید به طریقی با واحد تولید تسویه کنید. اگر نخواهید منتظر پاسخ ارگان‌های مربوط به باشید، اقدام علی‌الراس بانک‌ها مطرح می‌شود و مکلف به اقدام برابر بخشنامه هستند تا ما نیز تصمیم خود را ابلاغ کنیم. اگر بانک‌ها از مراجع سه گانه استعلام کرده‌اند منتظر پاسخ باشند و تا زمان اخذ پاسخ هیچ اقدام دیگری انجام ندهند..</p> <p>حامد احقاقی فر؛ گروه پایش و نظارت بر عملکرد بانک های استان: در صدور هر دستورالعمل هدفی وجود دارد. صدور این دستورالعمل می‌تواند دو هدف داشته باشد ۱. اخذ جریمه از تولید کننده که مغایرت با شعار سال دارد. ۲. حمایت از مصرف کننده ولی ساز و کار این امر اصلاً مشخص نیست که این جریمه چطور می‌تواند به دست مصرف کننده برسد.</p>	
<p>۱. با عنایت به اینکه اطمینانی جهت عدم صدور بخشنامه های خلق اساعه نظیر بخشنامه های ۰۲/۳۱۵۵۷۰ و ۰۲/۲۴۵۴۳۲ بانک مرکزی در سال های آتی نمی باشد لذا به منظور پیشگیری از چنین اقداماتی پیشنهاد می گردد: ارز با یک نرخ واقعی در بازار معرفی و به سامانه بانک مرکزی وارد گردد تا بر اساس آن بازگشت ارز حاصل از صادرات توسط بانک مرکزی رصد گردد.</p> <p>۲. به منظور جلوگیری از مکاتبات غیر ضروری برای دستگاه های اجرایی و تعدد پرونده ها در تعزیرات حکومتی و جلوگیری از متضرر شدن فعالین اقتصادی پیشنهاد می گردد: بند های (۴، ۵، و ۶) بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ و بندهای (۲۰۱) بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی در خصوص شرط رفع تعهد ارزی پرونده های مربوط به واردات به الزام و اخذ تاییدیه قبلی مبنی بر توزیع کالا از سوی وزارتخانه های ذیربط یا سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان لغو گردد.</p>	<p>پیشنهادهای</p>

<p>۳. به منظور جلوگیری از ایجاد هر نوع چالش برای بخش خصوصی، بانک ها و دستگاه های اجرایی پیشنهاد می گردد، مطابق ماده (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار نظرات تشکل ها و اتاق ها در تدوین آیین نامه و بخشنامه ها کسب و مورد توجه قرار دهند.</p>	
<p>۱. مصوبه شماره ۴۵۲۷۲/م/ت/۶۱۸۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ هیات وزیران؛ ۲. اصلاحیه شماره ۴۵۲۷۲/م/ت/۶۱۸۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۹ هیات وزیران؛ ۳. بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی؛ ۴. بخشنامه شماره ۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ بانک مرکزی؛ ۵. قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار؛ ۶. نامه شماره ۰۲۰/۱۷۲۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱ وزیر جهاد کشاورزی خطاب به رئیس بانک مرکزی ایران؛ ۷. بخشنامه شماره ۰۳/۳۳۳۷۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۶ بانک مرکزی خطاب به بانک ها؛ ۸. بخشنامه شماره ۰۳/۳۵۸۳۵ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۸ بانک مرکزی خطاب به بانک ها؛ ۹. بخشنامه شماره ۰۳/۳۹۴۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ بانک مرکزی خطاب به بانک ها؛ ۱۰. نامه شماره ۹۶۵۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی خطاب به وزارتخانه ها و دستگاه های مربوطه و بانک مرکزی؛ ۱۱. ابلاغیه شماره ۲۸۰۴۵۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ سازمان حمایت از مصرفکنندگان و تولیدکنندگان به بانک ها؛</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>

۳- ماده ۲ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه ها، نظر کتبی اتاق ها و آن دسته از تشکل های ذیربطی که عضو اتاق نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هر گاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم گیری دعوت نماید.

۴- ماده ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: دستگاه های اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه ها و رویه های اجرایی، نظر تشکل های اقتصادی ذیربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.